

HOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

PERLA, 2. — REUS
TELEFON NUM. 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUN

Ago XIII

Núm. 276

Reus, dimarts 17 de Desembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora d'Espanya 4'50 trimestre.
Estranger. 9'
Número solt 5 cèntims

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera el Teatre Fortuny) - Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintá (416 kgs.)	a 53'50.	Arroba 13'40
" Superior "	" 51'50	" 12'90
" Primera "	" 48'50	" 12'15
Segona vert	" 42'	" 10'50
Tercera	" 40'50	" 10'15
Corrent	" 35'50	" 8'90

FRANC FÀBRICA

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

al se de l'HOSPITAL CÍVIC-MILITAR i del DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGÍA i BACTERIOLOGÍA
i d'anàlisi química aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12. - Reus Consulta de 3 a 5

Dr. S. GIL VERNET

METGE CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE SANTA CREU. EX-PREPAREADOR
ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

CIRURGIA: MATRIU: VIES URINARIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

CONSULTA: SIDEQ 6 A 8

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, principal. - BARCELONA

F. DE P. FORTUNY GULLI

DR. EN MEDICINA i CIRURGIA

EX-INTERN PER OPOSICIÓ del HOSPITAL CLÍNIC de BARCELONA

ENFERMETATS INTERNES

Glosula: De 12 a 1 i de 3 a 5

Plaça de Prim, 6 - REUS

L'absurda resistència

De col·laboració
L'absurda resistència
els aconteixements格外
actuals ens obliguen a tots els catalans conscientis i miliures a tindre molt de seny i de pite per a seguir amb virier el camí de la nostragloriosa Catalunya no defallint en la brega formidable de la revindicació de la nostra personalitat, apertenentq[ue] el concurs del nostres entusiasmes i de la nostra vida.

La tècnica que amb noble fi duen els regionalistes de rectificar l'error històric espanyol i de seguir l'autonomia dintre de la legalitat, per vies jurídiques, evitant una pertorbació revolucionària de conseqüències evidentment dolorosissimes, sembla haver-se esvait per sempre més; puix el propi senyor Maura, que és posser el més solvent dels polítics madrilenys, desconeixia en absolut el nostre problema considerant-lo com una minsa qüestió de mala administració i de desorganitzat funcionarisme. No admet la nostra nacionalitat ni la federació, que son precisament la substància viva dels nostres ideals catalans i ibèrics, persistint en una malentesa concepció de les nacions i dels estats, desfent-se en

elogis ditiràmbics a la «unitat nacional», lírica i absurda, i a l'idioma castella, molt respectable, tant eloqüent i armoniós com vulguin, però al qual podem oposar-hi el nostre idioma català, tant

repectable com el seu, i al fi i al cap, nostre. Gloriós idioma, que és la mateixa essència i l'ànima de Catalunya!

Qualsevulla que sigui l'actitud que adoptin els nostres representants, és altament convenient que tots la subratllem xardorosament en absoluta unanimitat, mostrant fe en els parlamentaris i convicció en les idees, fonent les petites diferències en una suprema abraçada en holocauste a la patria.

Cal considerar que tots els treballs i esforços dels nostres predecessors poden estondrar-se si ens manca l'alè en moments culminants i, per tant, tot català que s'honorí amb el nom de tal deu arribar al més alt i sagrat sacrifici, sense ensis-

Es precis, si l'hora arriba, que tota la nostra terra vibri nerviosament del Pirineu a l'Ebre, i que davant la resistència absurdal dels pseude-polítics espanyols s'aixe qui Catalunya en un sublim gest patriòtic.

—ab a eiden dax, sup sotto X.

El poble que no ha sapigut construir una llengua pròpria, és un poble esguerrat, perque la llengua és la manifestació més perfecta de l'esperit nacional i l'instrument més poderós de la nacionalització, i per lo tant de la conservació i vida de la nacionalitat.

E. PRAT DE LA RIBA.

El President de Portugal assassinat

Comunicen de Lisboa que la nit del passat dissabte, fou assassinat el President de la República de Portugal En Sidoni Paez. L'agressor fou mort pel públic.

L'agressió es cometé en el moment en que el senyor Paez esperava el tren que havia de conduir-lo a Oporto.

S'ha encarregat de la Presidència de la República el Sr. Tamagnini.

BANC DE REUS de Descomptes i Préstams

Negociem els cupons Naval 6 per 100, Palma Mallorquina 6 per 100, Barcelona Traction 7 per 100, de venciment 1r Desembre.

Admetem valor en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix dels cobro dels cupons i abonament en compte del seu producte, donant avís a l'interessat.

Cobro i descompte dels títuls amortitzats. Ens encarreguem de revisar les amortitzacions per mitjà dels cupons que se'n presentin al cobro, donant avís als interessats cas de sortir-los algú titul amortitzat, sense assumir cap responsabilitat per aital servei.

L'HORA DE CATALUNYA

Això ens esperona

Els patrioters no tenen esmena. Les pàgines de l'Histeria d'Espanya, d'una eloquència insuperable, per ells no s'han escrit encara; resten completament blanques.

Els uns, estúpidament inconsients, o interessats, creuen que amb la seva cridoria podrán apagar el clamoreig de Catalunya, que pugna per lliberar-se d'omino-ses tuteles. Els altres, els que disposen dels ressorts coercitius, intenten acallar el bategar del nostre poble amb els procediments anti-quats i barbres de sempre.

Si la llarga serie de fracassos no ha lograt fer los canviar de procediments, si no s'han escarmientat en els propis desastres, ¿cómo poden haver se fixat en aquesta profunda revolució que s'ha produït en la vella Europa i que ha de portar fatalment una transformació radicalissima en la seva constitució?

La guerra europea, la gran guerra que s'està liquidant, cap lliçó ha proporcionat als patrioters del 97. La marxa de Cádiz continua essent el símbol de la seva espiritualitat. El record d'antigües grandes es cega, impedint-los viure

l'hora present. L'ànima del vell imperialisme s'agitava impotent en els cossos decrepits dels venerables «horteras», i s'empenya en que la sombra d'un passat esplendorós vagi extenent-se com blanc suari sobre el mapa d'Espanya, envolcallant també a Catalunya...

Som forts i volem viure. No volem seguir la sort dels qui, per les seves propies culpes, van redolant per la pendent d'un pauperisme aterrador. I perque l'abulia no és ni ha sigut mai catalana, perque no tolerem que la Espanya caciquista ens arrasti en sa caiguda, perque volem—oh, erim horrendel—salvar-nos i salvar, si podem, l'Iberia, se llença contra els patriotes catalans que exterioritzen el seu sentir, que és el sentir unànim de la nostra terra, a tots els que a Catalunya viuen com en país conquistat, i que des dels temps de Felip V ens envien els d'allà dalt amb el sant intent d'anorrear l'esperit nacional de la nostra Patria...

Actes com el que organitzaren els venerables tenders de Madrid—naturals enemics de que la «lliura» tingui dotze onces—ens fan llàstima. Fets com els que la policia de Barcelona realitza aquests dies, ens indignen i ens sublevem. Pero

aquells actes i aquests fets ens es-peronem per a seguir treballant per les reivindicacions de Catalunya.

Avant, avant sempre!

Per l'autonomia

El miting de Barcelona

Ha tingut lloc al teatre del Bosc, en el qual parlaren els diputats republicans. Vigilaren el teatre forces de la guardia civil i de seguretat. El local estava completament ple.

Presidí En Giner de los Ríos i prenunciaren discursos el socialista Anguiano, Marraco, Domingo, Castrovido i Lerroux.

No extractem els discursos per la falta d'espai amb que sempre lluitem. Basti dir que tots ells foren enèrgics i d'un franc optimisme i que les ovacions interrompien continuament als oradors.

L'agressió

Els concorrents al miting del teatre del Bosc baixaven pacíficament i molt dispersats pel carrer de Salmerón. Cap incident ocerregué llevat d'unes petites i inofensives manifestacions d'entusiasme.

En arribar a la Gran Via Diagonal es notà que uns quants curiosos es dirigien al carrer de Cereologa, on un senyor que vestia uniforme havia promogut un petit incident. En aquells moments, i sense que res ho justifiqués, la policia de cavall es llençà furiosament contra els pacífics ciutadans, i la de peu disparava contra el poble.

A tan incalificable agressió contestaren alguns dels indignats concorrents, i la policia tornà a fer diverses descàrregues augmentant el pànic.

Conseqüències: Una senyora, morta, i cinc ferits.

L'alcalde accidental senyor Iglesias, acompañat del regidor senyor Batalla, visitaren al governador per a protestar de la brutal agressió de la policia.

El regidor senyor Batalla ha presentat al jutjat una denúncia contra els policies agressors, en la que es fa constar que dit regidor es dirigí a l'oficial que manava la força invitant-lo a que ordenés no es tirés més contra el públic indefens, contestant li l'oficial que ja ho havia ordenat, però que la força seguia disparant.

El miting de Tarragona

Al Teatre Principal se celebrà un altre miting pro autonomia. El local s'omplí completament. Ocupà la presidència En Nougués.

Usaren de la paraula els senyors Barriobero, Marraco, Santacruz, Castrovido, Armasa i Lerroux.

Tots advocaren per la República federal, únic régime compatible amb l'autonomia.

També es protestà de la conducta de les autoritats de Barcelona.

Una conferència

En el mateix Teatre Principal de Tarragona, al matí d'ans d'ahir hi donà la seva anunciada conferència En Rovira i Virgili.

Versá sobre «L'Europa nova i Catalunya».

El conferenciant fou molt aplaudit i homenatjat amb un àpet.

A REUS

Arribada de parlamentaris

Amb l'expressió de diumenge arribaren a Reus, procedents de Madrid, els parlamentaris senyors Cambó, Rodés i marqués de Vilanova i Geltrú.

Amb el mateix tren passaren en direcció a Barcelona els senyors Ventosa, Moles, Bertrán i Musitu, Sedó i Mórera i Galieia.

Al descendir a l'andén els senyors Cambó, Rodés i el marqués, foren saludats amb un entusiasta aplaudiment mentres l'element jo ve cantava «Els Segadors». Varios viatgers s'associaren a l'entusiasme, donant visques patriòtiques que eren unanimament corejats.

Amb automòbil es dirigiren a la estació del Nord, on esmorsaren, agafant després el tren de Lleida. Foren despedits carinyosament per un nombrós grup, que aplaudia i cantava «Els Segadors».

Tingueren ocasió de conversar breus moments amb el senyor Cambó, qui, optimista, ens posà al corrent de la situació.

La seva fe en el triomf definitiu de Catalunya és tal, que assegurà que a la primavera pròxima veurem ja constituit el Parlament català, organisme que ha de regular nostra vida nacional.

No cal dir que les paraules del senyor Cambó produïren als oients gran entusiasme, subrallant-les amb un nudit aplaudiment.

Miting al Foment

Ans d'ahir a la tarda es celebrà en el Foment Republicà Nacionalista un miting d'affirmació nacionnalista en el qual hi prengueren part diferents oradors nacionnalistes.

Parlaren els senyors Terrafeta i Borrell, del Foment R. N., i els senyors Baus, César Ferraté, Josep Sabater, Dasca i Albafull, de la Lliga Regionalista, fent-ho tots en sentit altament patriòtic.

Tots convingueren en que l'hora del triomf definitiu dels ideals nacionnalistes i republicans és arribada.

L'acte acabà en mig del major entusiasme i amb el cant de «Els Segadors».

En el Teatre Bartrina

Ans d'ahir a la nit es representaren al teatre del carrer Major «Els últims Rovellats» i a l'intermit del primer al segon acte el públic demanà al quintet que toqués «Els Segadors» a lo qual accedí amablement, essent escoltats a peu dret i chorejats pel nombrós públic. Al finalitzar les estrofes del nostre himne nacional es donaren diferents crits i seguidament el quintet

el s'entregà als llidellers de la executà «La Marsellesa» que també fou chorejada, i al finalitzar es repetiren els visques així com el nostre himne nacional.

En variis palcos aparegueren banderes catalanes.

Els crits què's donaren en aquella explosió d'entusiasme, promogueren un petit incident que no revestí importància, per haver-se demostrat que l'originà una mala interpretació.

Biscaia també hi és

S'ha celebrat a Bilbao una assemblea d'Ajuntaments per a demandar la derrogació de la llei de 1839 per la qual s'aboliren els furs de Basconia.

Dels 117 municipis que constitueixen la província» ne concregueren 109.

S'acordà demanar als diputats per Biscaia que presentin una proposició de llei abrogant la de 25 d'octubre 1839.

A causa d'unes manifestacions patriotes del senyor Belparda se produí un sorollós incident. Terminada la reunió el públic que estava al carrer volgué entrar a les Cases Consistorials amb l'intent de apoderar-se de dit senyor. La força pública donà varis càrregues.

Una comissió de l'Assemblea fou a la Diputació a entregar les conclusions al president. Més de 2.000 persones esperaven al carrer, aparentment de prompte varies banderes nacionalistes. Els de seguretat tornaren a donar càrregues. Pero els telegrammes, mutilats per la censura, no diuen si hi hagué ferits. Sols parlen d'un guardia que rebé un fort cop produït amb el pal de una bandera nacionalista.

Avui contestarà

El senyor Puig i Cadafach, en sortint de la reunió que ahir celebrà el Consell de la Mancomunitat amb els parlamentaris que gestionen l'autonomia, digué que el go-

TEATRE BARTRINA

ESPLÈNDIDA FUNDIÓ POPULAR PER A AVUI DIMARTS
A benefici del públic : : el Localitats negalades : :

TOREROS D'HIVERN

A dos quarts de deu en punt, per a què l'espectacle acabi ans de les 12. **PREUS ÚNICS**. Entrada al Públic, 20 cts. Qui compri entrada té Enfrada a Platea, 50 » dret a ocupar localitat

Tot Reus al Teatre Bartrina!

vernador li havia comunicat haver rebut un telegramma d'En Romano-nés en el que li diu que avui el Govern contestarà a Catalunya.

Per aquest motiu se suspengué, per a reanudar la aquesta tarda, la reunió que estaven celebrant.

SECCIÓ OFICIAL

Registre Civil
INSCRIPCIÓNS DEL DIA 16 DESEMBRE
NAIXEMENTS

Tomás Puig Vilás.—María Benedita Freixa.—Josep Vilá Viñas.—Francesc Vall Boqueras.

DEFUNCIONS

Josepa Arqué Simó, 58 anys, Carme alt, 17.—Josep Ribellas Brunet, 40 anys, Hospital civil.—Magdalena Masdeu Alberich, 76 anys, Camí Aleixar, 21.

MATRIMONIS

Cap.

Sindicat de Regs del Pantán de Riudecanyes

El Consell Directiu d'aquest Sindicat convoca als Srs. tenedors de títuls del mateix; a la Junta general ordinaria que tindrà lloc a dos quarts de cinc de la tarda del dia 30 del present mes en el domicili de la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat; havent de dirigir-se les representacions dels Srs. accionistes

la Secretaria del Sindicat de 12 a 1 de tots els dies feiners, fins al 27 del corrent.

Reus 14 Desembre de 1918.—El President, E. Navás Felip.—El Secretari, Joan Botarull.

Cambra oficial de la Propietat Urbana de Reus

En compliment de lo previngut en el Reglament, aquesta Cambra celebrarà Assamblea general ordinaria el dia 22 del corrent mes i hora de les 10 i mitja, en son seu domicili social, arraval de Nicolau Salmerón, núm. 4 pis primer, amb objecte de procedir a l'aprovació de la Memoria dels treballs realitzats per la Junta directiva durant el present exercici, comptes del mateix, pressupost per al pròxim, elecció de càrrecs i discussió de les proposicions que es presentin; quedant des d'aquesta fitxa de manifest a Secretaria els comptes, amb llurs justificant, i pressupost de que s'ha fet menció.

Lo que s'anuncia per a coneixement dels senyors associats.

Reus 14 Desembre de 1918.—El President, Anton Cañís.—El Secretari general, Anton Clivillés.

Institut Pere Mata
En el sorteig públic celebrat el dia 12 per a l'amortització de quaranta obligacions de la primera

emissió d'aquesta Societat, han resultat favorables les boles números 2, 5, 19 i 25; per lo tant serán amortitzades les obligacions senyalades amb els núms. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249 i 250, eimpresos en les dezenes premiades. Sos posseidors podrán fer efectives en la Caixa del Banc de Reus de Descomptes i Prestams, desde'l dia 16 al 30 del present mes, de 9 a 11, cinc centes pessetes per cada una.

També pel citat Banc i en els mateixos dies es pagaran els interessos semestralis contra cupons númers 30, 25 i 11 de les emissions 1.ª, 2.ª i 3.ª respectivament.

Els interessos corresponents a la quarta emissió se pagaran contra entrega de rebut i estampillat del justificant d'haver satis fet el 50 per 100 d'aquestes obligacions.

Reus 13 de Desembre 1918.—P.
A. del C. de A.—L'Administrador,
Nicolau Gausset.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	760.4	759.0
Sol. Minima	24.8	
TERMÓMETRE	Ombra	21.5
Minima	Sol...	4.2
TERMOESTÈTIC	Tèrmometre sec.	12.2
Psicrómetre	Idem humit.	9.8
Humedat relativa de l'aire	73.3	65.3
Tensió del vapor acuós...	7.8	7.6
ANEMÒMETRE	Direcció del vent	SE
MÈTRE	Velocitat del vent	125.3
Pluviòmetre		29.
Evaporímetre		14.7
Estat del cel	Ras	Ras

L'empresa del Teatre Bartrina, desitjosa de que les obres de més èxit puguin ésser conegudes i aplau-

dides per totes les classes socials, ha organitzat una tanda de funcions a preus inverosímils, la segona de les quals tindrà lloc avui, dimarts, a la nit, posant-se en escena la divertidíssima comèdia en 3 actes de gran èxit, «Toreros d'hivern», que la companyia Nolla interpreta magistralment.

Per a aquesta funció s'ha establert el preu únic de entrada a platea 50 centims i a públic 20 cents.

Les localitats seran regalades. Tothom qui compri entrada de platea tindrà dret a ocupar la localitat que li acomodi excepte les que estan abonades.

Saboneria Querol

Comprant els seus sabons estalviareu diner i per cada 10 pessetes de compra (encara que sigui en varis vegades) obtindreu una participació de VINTICINC céntims al Núm. 47038 de la Rifa de Nadal.

Ahir tranzitá per nostres carrers, cridant poderosament l'atenció, un dels carros blindats amb els que el senyor Sidós prestava el servei de llimpiesa pública en aquesta ciutat.

En dit carro, convenientment repintat, s'hi llegia:—Ajuntament de Lleida. Servei de llimpiesa i regs.

La companyia de sarçuela i opereta que amb èxit actúa en el Teatre Fortuny, aquesta nit posara en escena les obres líriques en un acte «La Chicharra», «El caba primero» i «La cara del Ministro», de la qual ne fa una creació el popular actor senyor Pedrola.

"LA VEU DE CATALUNYA"

Aquest important diari barceloní es ven en la llibreria i Centre de suscripcions de Marcial Badia, Arribal baix de Jesús, 6.

Els qui desitgin suscriure's a dit diari, poden també dirigir-se al ciutat amie nostre, qui els hi exposarà les diferents combinacions amb «La Veu» i les publicacions de la Editorial Catalana.

Centre de Lectura

EXPOSICIÓ

K-SA

Oberta tots els dies de 7 a 9 del vespre

La Junta Municipal del Cens electoral, ha publicat un Edicte amb la designació dels presidents de Mesa que deurán actuar en quantes eleccions es verifiquin durant el bienni de 1919-1920.

Quan ens vagui espai el donarem a la publicitat.

Hem rebut un article de la Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'ensenyança Catalana, que, per manca d'espai, no podem publicar en aquesta edició.

Calsat GRAS

MAJOR, 15

Degut a la Pau aquesta casa des del 1 al 31 de desembre rebairà el 10 per 100 dels preus marcats en tota classe de calçat.

En aquesta ciutat ahir circula amb bastanta insistència el rumor de que a la vila d'Alcover hi havia una tortada entre vagistes i esquirols, secundats aquests últims pels patrons, resultant-ne alguns morts i ferits.

El partit de futbol que ans d'ahir jugaren a Tarragona el primer equip del Club Gimnàstic, d'allí capital, i el del Reus Deportiu, fou renyidissim, no conseguint marcar cap tanto cap dels bandols contendents.

"LA VANGUARDIA"

Suscripció, venda, repart, anuncis i esqueles mortuaries: JOSEP DEU, corresponsal, Al. baix Jesús, 8. Reus

ense questa marca

Companyia del Gramófon - S. A.

ESPAÑOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÁ** - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

aparell **NO** és un Gramófon

- CATALOGS GRATIS -

Dipòsit de Rellotgeria. - Rellotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4

Barcelona

TELEFONS A 2248 i A 3453

CONVALESCIENTE
JARABE hipoftítico, CLIMENT

35 años
de éxito

pidase
el
verda-
dero

MARCA VIUDA

La Hidráulica Reusense

de **EMILI AULES**

Extens assortit en Mosaics hidràulics

PREUS ECONÒMICS

Cami de Riudoms Reus

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS

Creu Vermella, 11. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesus, 5. - REUS

GERMÁN ORPÍ. - Lleida

Grans existències de màquines d'escriure, noves reconstruïdes i d'ocasió, des de CINQUANTA PESSETES!!

Remington - Smith Premier - Yost Underwood - Fox - Monarch, etc.

¡CINC ANYS DE GARANTÍA!

Aparells multicopistes. — Vendes a places i al comptat. — Demani V. la màquina que desitja i li serà servida amb tota garantia. — Dipòsit de cintes d'un i dos

colors, especials per a cada model. — Paper carbó, Plomes Stilogràfiques, llapis i tota classe d'accessoris procedents de les fàbriques Americans més célebres i afamades. — TALLER ESPECIAL per a REPARACIONS GARANTIZADES

ÚNICS REPRESENTANTS A REUS:

A. TERRAFETA

E. MASSAGUE

